

מסורת הש"ס

(א) [למן סג.] (ב) ביה
לר. (ג) [על מה].
(ד) [שנת סג.] ו[ע].
(ה) [בכור מ.א.] (ו) [ש].
(ז) [מספח פ"ג ה"ו]
(ח) [למן מ.א.]
(ט) [המנהג בזה תמלא]
ששנינו מוס' וזכרנו כח.
(י) [ד"ה להביא:] (י) [למן].
(כ) [כ"ה:] שר. (ל) [ועין]
העב מוס' וזכרנו כח.
(מ) [ד"ה להביא:] (נ) [זל]
שטמאה].

גליון הש"ס

נב' בנגדן בעוף. עי'
לעיל ד' כ' ע"ה מוס'
ד"ה חילוף: רש"י ד"ה
להביא ובר' להבי' שפיר.
עי' שו"ת ט"ז מ"ח ס'י
טו: ד"ה וקדוה רך ובר'
תו לא כא' קדוה. עי'
למן דף ע"ז מוס' מוס'
הפסוק:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה חילוף: רש"י ד"ה
וכי' וירוקין שהלכנו
טריפה ה"ד:

הגהות מהר"ב

רש"י

(א) רש"י ד"ה להביא עור
בית בושט וכו' חזן מזה
עור. ג"כ עין וזכרנו כ"ח
ע"ה מוס' ד"ה להביא וכו'
ומדומה שמהר"ם ש"ך
כאן לא ראה: [ב] ד"ה
למלא עילאה אינקיב. כאן
הס' ד' ואח"כ מה"ד תמלא
[מפיקין]:

מוסף רש"י

להביא עור בית בושט. * להביא עור בית בושט
משום דאין להביא אלא זה לצדו שהרי כל המנויין שם הראויין להיות
בעולה שנויין כאן [א] חזן מזה. [י] עור השליל אינו ראוי להיות בעולה
לדון שליל לזכרים: בית בושט. בית הרחם של נקבה: בתני' ואלו
טריפות בעוף. אע"ג דכל טריפות
דבהמה כנגדן בעוף הני אטעריכו
ליה למיתני נקובת הושט משום
פסוקת הגרגרת וההוא אטעריך דלא
תימא הואיל וחיותו של עוף לא נפש
דהא כשר בסימן אחד אימא גרגרת
נמי מיטרף במשהו והכחה חולדה
משום דקמני מקום שעושה אותה
טרפה דהיינו נקיבת הקרום דלא תימא
מיטרף בנשבר העטס בלא נקיבת
קרום כדאמר' למן בעוף של מים
וינקבו הדקין משום דקבעי למיתני
סיפא' גבי אלו כשירות יא"ו בני מעיה
ולא ניקבו אולא תימא עוף שחיותו
מועט מיטרף בליהא לחודה: הכנה
חולדה על ראשה. חיישינן לנקיבת
קרום: הכנה. נשכחה בשיניה דאילו
ציד אמרן לעיל (דף ג.) כי דרוסה
לחולדה בעופות וכל נגד החלל
מיטרפה זה: נחמרו. באוולו מחמת
האור והפכה מראיתו לשון (איה) ה
מעי חממרו: אם חמוריקו. מפרש
בגמרא [נ"ג] לז וקורקנן אדומין
שהוריקו וירוקין שהלכנו (א) [א] אם
אדומים. הלז והקורקנן כמשפטן
שלן ששמה מראה שלשן: דרסה.
אדם ברגליו: או שטרפה בנפול. הכה
זה בכותל: או שריצתה בבהמה.
דאיכא למיחש להני תמלא משום ריסקו
איכרים ועדיין מפרקתם אם שהתה
מעט לעת ושחטה כשרה וצדיקה
צריא כדאוקמינן בפירקין (דף נא.):
גמ' מנינים ידו. צפיו של עוף
שנשכחו חולדה בלשון וזקד דוחק
אצבעו כלפי חך העוף והמוח נדחק
למעלה אם המוח מנצנץ ויולא דרך
נקב המכה: טרפה. שמה' ניקב
הקרום: הניחא למאן דאמר. לעיל
(דף מה.) גבי ניקב הקרום עד
דמינקיב עילאה ותמלא שפיר: אלא
למאן דאמר. דמריף עילאה לחודה
כי לא מנצנץ אמאי כשרה דלמא
עילאה אינקיב [א] ותמלא קייס:
ספאה מפקע. דדסיפת [א] אצבע
כדדחפו למעלה: אין צדיקה לחולדה.
לנשיכת חולדה: מפני ששיניה דקות.
ואפילו ניקב הקרום פעמים שאין
המוח יולא על ידי דחיפת אצבע בחיך:
מאי הוי. אי אפשר דלא מנצנץ
פורתא: ועוקמות. ונוקב באלכסון
וכשהמוח נדחק למעלה העטס סותמו
ועומד כנגדו שנקב העטס אינו כנגד
נקב הקרום: כי סליק. זעירי מנצנץ
לנהרדעא: ציד. כדמפרש לעיל
מנינים ידו כו': אצל לא במסמר.
מלמעלה מוליכו על הנקב לראות
אם יתגור בקרום ופוחת את הגולגולת
תחלה לאחר שחטה ופעמים שאינו

אלו טרפות פרק שלישי חולין

נו.

עין משפט
נר מצוה

ר"ג א ב מנזר לעיל דף
מנ:
ר"ד ג מ"י פ"י מהלכות
שחטה הלכה ז סמג
עין סג טור ש"ע י"ד ס'י
ל סעיף ב:
ר"ו ד ה מנזר לעיל דף
מנ:
ר"ז ו מ"י פ"ז מהל'
שחטה הלכה כ
ופ"י שם הלכה יא סמג שם
טו"ע י"ד סמג ז סעיף
א:
ר"ז ז מ"י פ"ז שם הלכה
כ סמג שם טו"ע
י"ד סמג נח סעיף ב:
ר"ח ח ט מ"י פ"י שם
הלכה ז סמג ז
טו"ע י"ד סמג ז סעיף
ב:
ר"ט י מ"י פ"ז שם הלכה
ז ופ"י שם הלכה י
[א]:

שיטה מקובצת

(א) ומפרקתם אם
שהתה: [ב] ולא ניקבו
דלא תימא: [ג] נחמרו
נכורו מחמת: [ד] אם
ירוקים מפרש בגמרא:
[ה] וירוקים שהאדומי
דקין: [ו] בדחיפת האצבע
כדדחפו: [ז] אם יראה
שם נקב:

רבינו גרשום

מכניס ידו לפניו ובודק.
כלומר כיצד בודקין אם
ניקב קרום של מוח מכניס
אצבעו לפניו ובודק אם
מנצנץ ועולה המוח
טרפה דודאי ניקב הקרום:
אין בודקין לחולדה
ביד. כלומר דאמרין
מכניס אצבעו לפניו אם
מנצנץ ועולה טרפה:
מפני ששיניה דקות כלומר
ואע"פ שניקב קרום של
מוח ולא אדעתיה דלא
מנצנץ: וכי שיניה דקות
מאי הוי. כלומר אע"פ
שניקבו [אם ניקב] קרום
של מוח [אי אפשר] שלא
יהא מנצנץ: אבל לא
בסממר. כלומר למעלה
מראשו: עד מתי [אתה]
מכלה ממונן של ישראל.
כלומר כשמכניס המסמר
אם לא נקוב המסמר
מנקבו: אלא עד מתי אתה
מאכיל טרפות לישראל.
שמה אינקיב קרום של
מוח ולא אדעתיה דלא
בריק יפה: אלא את ליה
בריקותא. כלומר אע"פ
שניקב קרום של מוח: רב
בידא בידא ומכשר. כלומר
מניס ידו לפניו ובודק אי
לא מנצנץ המוח מכשר
ליה אע"פ שנשבר העצם:
בריק בשימא. כלומר
בגו השמש: בריק במאי.
שופך לחזק הנקב מים
וחוזר ושופכן מן הנקב
אם המים נחלבו בידוע
שניקב קרום של מוח אם
צלולים בידוע שלא ניקב
קרום של מוח:

להביא עור של בית הבושט. לקמן בהעור והרוטב (דף קכב).
פירש רש"י הא דלא חשיב ליה בהדיא צדדי אינך צברייתא
משום דבעולה מיירי שהוא זכר ומיהו איכא מאן דתני זכר צפרק
כל הזכרים שקיבלו (זכרים כח. וס) ולא קמני עולה ויש לומר דלא
חשיב אלא מידי דהוה בכל הקרבנות
ועור שתחת האליה אע"ג דלינה קרבה
אלא ככזב מ"מ איתיה או צאכילת
אדם או צאכילת מונח וא"ת אמאי
לא קאמר רחמי ליהצא עור השליל
דחשיב לקמן במתניתין בהעור והרוטב
(דף קכב). צדדי אלו שעורומיהם
כצפרן ואומר ר"מ משום דאין מפגלים
בשליל דאיתא פרק כל הפסולין (זכרים
לה.) פיגל בשליל לא תפגל הזבח
ואף השליל לא תפגל:
ורבי יוחנן אמר אף במסמר.
ולכא משום מכלה ממונן
של ישראל וצפולוגתא לאו דוקא דרבי
יוחנן דאמר אף במסמר לא כרבי
יהודה ולא כרבי נחמיה:
נב"ל ר"ה שחוטא היא. וא"ת
והא שמעינן ליה לרבי
יהודה דאמר פרק טהרות העוף (זכרים
סג. וס) דשחיתת העוף אינה
מטהרת טריפתה מטומאתה דקאמר
נצלה וטרפה לא יאכל לטמאה זה
טרפה למה נאמרה להביא טרפה
שחטה (ס) (שחלצה טהור מכלל שהיא
שטמאה) וכן ריש מסכת טהרות גבי
י"ג דברים נאמרו צנצלת עוף טהור
שחיתתה ומליקתה מטהרת טרפתה
מידי נצלה רבי יהודה אומר אינה
מטהרת וי"ל דמ"מ כיון דלר' נחמיה
מטהרת לא הוה ליה למימר שהיה
מאכיל נצילות ועוד דלא מסיק אדעתיה
תסתים דרבי יהודה הוא דצדיק
צידא: מ"ד אפרש בדיק בידא
ובן רב. ואף על גב דלכך דאמרין
לעיל רב ושמואל ולוי דאמר מניס
ידו לפניו ובודק מ"מ אשמועינן הכא
דמעשה נמי עבד: ודא תני ר' יו
טרפות שמונו חכמים וכו'. צננס
מקשה מצרייתא ארצ ושמואל דאלוי
גופיה הוה מני למפקר דאמר לעיל
מניס ידו לפניו ובודק:
אלו
אמרת בודקין לחולדה ביד אבל לא במסמר אלמא אית ליה בדיקותא
והדר תני נשבר העצם אף על פי שלא ניקב קרום של מוח אלמא לית
ליה בדיקותא סיפא אתאן "לעוף של מים הואיל ואין לו קרום אין לו קרום
סלקא דעתך אלא הואיל וקרומו רך אמר ליה רב נחמן לרב ענן מר
אמר שמואל בדיק בידא ומכשר והונא חברין אמר רב בדיק בידא ומכשר
והתני לוי טרפות שמונו חכמים בבהמה * כנגדן בעוף יתר עליהן עוף נשבר
העצם אע"פ שלא ניקב קרום של מוח אמר ליה ההוא בעוף של מים הואיל
ואין לו קרום אין לו קרום ס"ד אלא הואיל וקרומו רך ההיא תרגולתא דהוא
בי רב חנא שדרה לקמיה דרב מתנא נשבר העצם ולא ניקב קרום של מוח
הוא ואכשרה א"ל * והתני לוי טרפות שמונו חכמים בבהמה כנגדן בעוף יתר
עליהן עוף נשבר העצם אע"פ שלא ניקב קרום של מוח אמר ליה התם
בעוף של מים הואיל ואין לו קרום אין לו קרום ס"ד אלא אימא הואיל וקרומו
רך רב שיוזבי בדיק בשימא רב יימר בדיק במאי רב אחא בר יעקב בדיק
בגילא

נקיב והמסמר נוקבו ומפסיד ממונן ישראל: אף במסמר. בודקין ולא חיישינן לדלמא איהו נקיב ליה צידא כדמפרש: במחטא. כדפרישית במסמר:
ניקב קרום. מתוך ששיניה דקות ועוקמות אינו מנצנץ: אצל לא במסמר. מפני שמכלה ממונן של ישראל: נשבר העצם. לקמיה פריך: וקרומו
רך. הלכך כי נשבר העצם * תו לא קאי קרום: אמר ליה רב נחמן לרב ענן. תמנהי צננס: מר אמר. אתה אמרת לי שראית שמואל שהוא
צודק לנשיכת חולדה אלמא לא מטרף צננס לחודה ואף הונא חברין אמר לי דליה חזיה לרב דצדיק צידא וקסאי לי והא תני לוי כו':
כנגדן בעוף. במידי דאימיה בעוף המסס וצית הכוסות לימנהו בעוף: צדיק בשימא. נגד השמש משתכלל אם יראה' נקב שהאור יפה לצדיקה:
במאי